

Regelbunden tillsyn i Tumba gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Botkyrka kommun och besökt Tumba gymnasium den 19 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om tillsynen, bl.a. de bedömningsunderlag som har använts i tillsynen, finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 11 maj 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och dels den information som samlats in under besöket. I Tumba gymnasium intervjuades rektorn, lärare, annan personal. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Tumba gymnasium

Tumba gymnasium	Antal elever
Gymnasieskola	1 200

Källa: Skolans egen uppgift

Tumba gymnasium är en av Botkyrka kommuns tre kommunala gymnasieskolor. 40 procent av eleverna kommer från andra kommuner.

Vid Tumba gymnasium anordnas följande utbildningar:

- *Medieprogrammet*
- *Estetiska programmet*
- *Hotell- och restaurangprogrammet*
- *Fordonsprogrammet*
- *Elprogrammet*
- *Samhällsvetenskapsprogrammet*
- *Naturvetenskapsprogrammet*
- *Teknikprogrammet*
- *Individuella programmet*

samt följande specialutformade program:

- *Grafisk produktion (riksrekryterande)*
- *Finansekonomi (närliggande SP)*
- *Idrott och ledarskap (närliggande SP)*
- *Juridik (närliggande NV)*
- *Idrottsmedicin (närliggande NV)*

Undervisning inom karaktärsämnena på MP och ES drivs av X-center, som är ett kommunalt bolag.

Skolan är organiserad i fyra sektorer där varje sektor leds av en biträdande rektor. Lärarna är organiserade i arbetslag runt programmen.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	Tumba gymnasium					Kommun- grupp ¹	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007	2007
Elprogrammet (EC)								
Genomsnittlig betygs- poäng	11,5	11,3	10,5	11,6	11,4		12,4	12,3
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	87,0	93,3	84,0	90,0	83,3		86,3	89,7
Estetiska programmet (ES)								
Genomsnittlig betygs- poäng	.	.	13,2	..	..		14,7	14,9
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	.	.	90,0	..	..		89,9	90,8
Fordonsprogrammet (FP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	..	..	..	9,4	10,8		11,5	11,6
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	..	..	..	58,3	69,2		83,1	84,0
Hotell- och restau- rangprogrammet (HR)								
Genomsnittlig betygs- poäng	11,6	12,9	12,0	11,3	10,5		13,2	12,8
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	66,7	84,4	80,0	73,9	44,4		86,1	85,9
Medieprogrammet (MP)								
Genomsnittlig betygs- poäng	13,4	13,3	13,6	12,8	12,3		13,2	13,7
Andel (%) med grund- läggande behörighet till universitets- och hög- skolestudier	85,2	86,4	93,0	80,0	76,1		86,3	87,3
Naturvetenskapspro- grammet (NV)								
Genomsnittlig betygs- poäng	..	..	14,7	13,8	..		16,7	16,2

¹ Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

4 (11)

Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	..	92,9	100,0	..		95,3	95,8
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)								
Genomsnittlig betygs-poäng	12,6	11,8	13,1	12,8	13,4		15,1	14,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	83,1	63,8	78,4	69,2	82,1		91,1	91,6
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygs-poäng	13,4	13,1	12,6	12,3	11,8		13,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	91,3	93,8	64,3	78,9	68,8		88,4	89,4
Specialutformade program								
Genomsnittlig betygs-poäng	12,7	12,4	12,5	13,4	13,7		.	14,4
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	72,2	75,0	84,2	87,7	85,7		.	90,5
Totalt								
Genomsnittlig betygs-poäng	12,6	12,4	12,8	12,5	12,4		14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	78,1	79,8	84,7	81,6	75,5		88,9	89,6

Källa: Siris, Skolverkets resultatdatabas.

= Uppgift saknas

= Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Utbildningen i gymnasieskolan ska syfta till att ge eleverna de kunskaper och färdigheter som eleverna behöver för att vara väl förberedda för fortsatta studier eller arbete samt delta i samhällslivet. I läroplaner, gymnasieskolans program mål och kursplaner finns närmare angivet vilka kunskaper som eleverna ska ha förvärvat.

Genomsnittlig betygs-poäng och andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier ligger för Tumba gymnasium betydligt under riksgenomsnittet och har dessutom sjunkit de senaste åren.

Enligt skolledningen påbörjar cirka 50 procent av eleverna på individuellt program ett nationellt program. 2007 fullföljde, enligt den nationella statistiken, 31 procent av dessa

elever ett nationellt program inom fyra år vilket är betydligt över riksgenomsnittets 21 procent.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att kunskapsresultaten vid skolan ska förbättras.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

- 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma eleverns kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

6 (11)

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

- 2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

8 (11)

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering

(Revidering av planen pågår och rektor avser att till Skolinspektionen inkomma med en ny version innan tillsynen avslutas.)

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera nationellt fastställda ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Det är kommunens ansvar att se över de lokalt fastställda kursplanerna så att det överensstämmer med författningarna.

På Tumba gymnasium finns lokala kurser som inte lever upp till författningarnas krav. Bland avvikelserna noteras kurser vars mål tillgodoses i en nationell kurs, målformuleringar som är otillräckliga för att definiera kursen samt betygskriterier som är otillräckliga för att ligga till grund för bedömning av elevernas kunskaper. Exempel finns också på att kriterier som innefattar närvaro eller andra insatser från eleverna och därmed strider mot författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer att Tumba gymnasium behöver vidta åtgärder så att de lokala kurserna och betygskriterierna för dessa uppfyller författningarnas krav

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (11)

- 3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

- 3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

- 3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

- 3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

- 3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

- 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Varje skola ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i arbetet med kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag.

Tumba gymnasium har inget dokument som benämns kvalitetsredovisning. Inför inspektionen har inspektörerna dock tagit del av arbetsplanen och uppföljningen av arbetsplanen som innehåller enstaka inslag av det innehåll som ska finnas i en kvalitetsredovisning. De ger dock ingen heltäckande bild av hur väl skolan lyckas med sitt uppdrag. Skolan har heller inte analyserat sina resultat exempelvis den stora skillnaden i resultat mellan olika elevgrupper som nämnts ovan. Delar av vad som ska finnas i en kvalitetsredovisning saknas helt. Bland annat saknas en bedömning av värdegrundsuppdraget samt en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer att Tumba gymnasium behöver vidta åtgärder för att upprätta en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

2009-02-10 Stockholm

Per Andersson

Malin Winbladh